

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravnništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rekopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semenskih ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemam:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta „ 13 „ — „
četrt „ „ 6 „ 50 „
mesec „ „ 2 „ 20 „

V upravnistvu prejemam:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta „ 10 „ — „
četrt „ „ 5 „ — „
mesec „ „ 1 „ 70 „

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 71.

V Ljubljani, v sredo 28. marca 1900.

Letnik XXVIII.

Sama pogajanja.

Kdor je od minole jeseni zasledoval pojave češko-nemških pogajanj glede sprave, mora priznati, da je to za vso državo veljavno vprašanje v dobrem teku. Največ zasluge v tem oziru imajo pač merodajni zastopniki češkega naroda, ki so z največjim samozatajevanjem pomirjevali radikalnejše svoje tovariše in tako omogočili nadaljevanje pravih pogajanj v prošlem tednu. Seveda imajo pravni dogovori le informativen značaj, vendar pa so se iz stvarnih razgovorov Čehi in Nemci mogli prepričati, da je končna sprava mogoča. In že to je za deželo in državo velikega moralnega pomena. Pravni razgovori so ublažili že osebna nasprotja, ki so vedno merodajna tudi glede stvari same.

Minoli četrtek je bila doslej zadnja plenarna seja češke sekcije, ki je večinoma dovršila svojo nalogo. Bilanca teh pogajanj je precej ugodna. Prva točka se tiče veljave obeh deželnih jezikov, češkega in nemškega, pri avtonomnih uradih. Čehi in Nemci so se zjediniili v glavnih načelih in sedaj preostaja le še redakcija dotičnih dogovorov. S tem pa jezikovno vprašanje ni še rešeno, kajti treba je še rešiti vprašanje uporabe obeh deželnih jezikov v cesarskih uradih. Dogovori glede avtonomnih uradov pač morejo biti nekak vzgled za cesarske urade, vendar pa ne definitivna oblika. Občinski ali okrajni urad ima ves drug delokrog, nego okrajno sodišče. Poslovanje občin se tiče želja in potreb prebivalstva v najprvotnejši obliki državlanskega življenja, občinski urad je del prebivalstva, s katerim se mora strinjati po svojem bistvu. Uradniki v cesarskih uradih pa izvršujejo svojo službo iz poklica in morajo imeti vse drugo kvalifikacijo.

Gledé uradnega jezika v cesarskih uradih tudi vlada doslej ni pokazala prave svoje barve. Dr. pl. Körber se je le prisiljen izvijati, da ne bi naletel na odpor na levi ali desni. Sekcija od vlade tudi ni dobila nobene substrata, da bi stranki mogli o njem izraziti svoje mnenje ali pomisleke. Vlada je sicer izjavila, da se ne protivi notranjemu češkemu uradnemu jeziku, toda Nemci zahtevajo, da se ta točka ne izloči iz skup-

nega njihovega programa. Izvolili so končno pododsek, ki bode razpravljal o tem vprašanju.

Gledé šol za narodne manjšine hoče vlada sama predložiti svoj načrt. — Stranki sta se načelno zjediniili tudi glede volilne reforme. V češkem deželnem zboru se osnujeta dve narodni kuriji, češka in nemška. Te dve bodeta odločevali v strogo narodnih vprašanjih ter imeli veto — pravico. Pododseka za rešitev vprašanj glede jezika pri čeških uradih in glede šol za manjšine bodeta nadaljevala svoje razprave med zasedanjem deželnega zbora v Pragi.

To sicer ni veliko, a boljše nekaj, nego sedanje stanje. Člani pravih konferencij sami izprva tega niso pričakovali. Z največjim skepticizmom so se usedli k skupni mizi s prepričanjem, da se že po prvi seji zopet razidejo. A danes je češko-nemška sprava stopila v drugi stadij in dobila že trdno podlago za nadaljna pogajanja. Mi le želimo, da se pogajanja v zadnjem stadiju ne razbijejo. Dogovore dobiva v presojo in odobrenje obe stranki. In tedaj je mogoče, da se sprava izjalovi. V vsaki stranki so radikalni življi, ki nočejo slišati o nobeni spravi na podlagi kompromisov ali pa stavijo neizvršljive pogoje. Doživeli smo že večkrat, da so sprave preživele le pravni banket. Ravno sedanjí češki merodajni krogi pri spravi so svoj čas razbili dogovorjeno spravo med Staročehi in Nemci. In isto je mogoče sedaj, ako mladočeška stranka zgubi vaje iz rok. Toda upajmo, da zmaga politična trdnost. Res, da Čehi mnogo žrtvujejo, vendar pa dobé oddihljeja v narodnem boju. Za nekaj desetletij morejo zbrati svoje moči, da si utrdé in zagotové svoje postojanke, dočim v boju z nasprotnikom izrabljajo svoje najboljše moči.

Saj ni še vseh dnij konec in žilavi češki narod si bode korak za korakom priboril vse, česar more zahtevati glede popolne ravnopravnosti. Vlade dolžnost pa je, kar smo že večkrat naglašali, da kuje železo, dokler je mehko. V njeni roki je osoda države v bližnji bodočnosti. Ako se vladi posreči, da more Čehom dovoliti notranji uradni jezik, zagotovila si je mir v deželi in državi. In naposled vprašanje: Ali in kedar pridemo mi na vrsto? Mi želimo češko-

nemško spravo, toda na naš račun nikdar. Predraga nam je naša domovina, da bi jo prodali samo zaradi ljubelega miru v sosedovi hiši. Trpljenja in zaničevanja je mera polna, pravica mora na dan.

Politična razmišljanja.

V. Poljsko-rusinski spor v Galiciji.

(Dalje.)

Neomejeno izkoriščevanje ljudstva od židovskih pijavk ima v Galiciji gospodarske in politične posledice. V Podolji, kjer je cela velika pokrajina plodonosna kakor najlepši vrt, kjer je zemlja meter na debelo sama plodovita črna prst, tam propada maloruski kmet in tisoče in tisoče njih prodaja svojo zadolženo posest in hiti preko morja v Ameriko. Svarila, da tam ni več mnogo kruha najti, da tisoč in tisoč izseljencev uboža, ker ne najde dela, ničesa ne opravi, ker je siromak brez upa.

Spominja se še marsikdo, ko se je vračalo nekaj izseljencev Malorusov iz Geneve in so v Gorici se upirali vrniti se v domovino, češ rajši tu nego doma poginemo od glada. Ti pojavi, ti obupni klici značijo dovolj, v kakšen obup in resignacijo je dovedlo malorusko narodno dušo židovsko izsesavanje.

To izsesavanje ima pa tudi politične posledice. Maloruski kmet je zgubil zaupanje v gospoda, ker ga ni ščitila pred krivicami židovstva in ker je gospoda in birokracija poljska, je dobil veliko mržnjo tudi proti Poljakom. Vsled tega vidimo, da se maloruske politične stranke postavljajo v veliko nasprotstvo proti Poljakom in ona maloruska stranka, ki hoče po zmerni, Poljakom prijazni poti zboljšati narodne gospodarske razmere, ima najmanj pristašev v ljudstvu. Ruska ali maloruska inteligenca se je razdelila na štiri frakcije. Frakcija Barwinskega, ta je zmerna stranka, ki išče dotike s Poljaki, frakcija prof. Romanczuka ali ukrajnifili, potem radikalna socijalna stranka, čije glava je pisatelj dr. Franko, in staroruska frakcija ali kakor jo Poljaki nazivajo rusofilski stranka. Rusofilski stranka namreč išče duševnih zvez z velikorusko književnostjo in tudi izdaje svoje publikacije v velikoruskem jeziku. Vse te frakcije maloruske pa niso druga drugi nasprotno tako kakor recimo pri

nas liberalna in katol.-narodna. Vse veže jedna ljubezen do maloruskega naroda in tisti importirani nazori glede svetovnega naziranja z racionalistiškega in materijalističkega stališča tam v politiki ne igrajo vloge, ker maloruski narod je skozi in skozi veren in tudi ne pride nikomur na misel, da bi temu tlačnemu narodu izpodbijal njegovo jedino moralno oporo, vero v Boga. Vse te frakcije tirajo ljudsko politiko, zato pa tudi ni bistvenega nasprotstva.

Maloruski narod se polagoma dviguje iz duševnega mrtvila, se gospodarsko organizuje, ima tudi precej časnikov in več učnih srednjih zavodov. Na lvovski univerzi se nekatere discipline predavajo tudi po maloruski. Maloruski narod šteje v Galiciji čez tri milijone duš, in ni nikakega dvoma, da doživimo še njegovega prerodenja. Da pa svoje moči ne krši v bratskem boju s Poljaki, bi pač bilo najbolje, da Poljaki še za časa delajo na spravo in porazum z Malorusi.

Malorusi zahtevajo narodno avtonomijo za vzhodni del Galicije, Poljaki naj jim jo dopuste, ker bode do tega itak priti moralo prej ali slej, če tudi po hudih političnih bojih. Poljaki naj pa tako avtonomijo dovolijo Rusinom tudi iz obče političnih interesov, nadalje v lastnem in v interesu vseh Slovanov.

Pomislimo samo, da bi Slovani v drž. zbornici imeli vso drugačno veljavo, da v narodnih zadevah stoje složno, kakor jeden mož. Sedaj pa vidimo ali Poljaka ali pa Malorusa v nasprotnem taboru, ker ne moreta vsled domačih načelnih nasprotstev skupaj hoditi.

In ako Poljaki v zbornici za jednako-pravnost narodov svoj glas dvignejo, že jim nasprotniki in žalibog po pravici ugovarjajo, češ bodite najprej sami pravični proti Malorusom, potem se le učite druge pravičnosti.

Ako bi se dosegla pravična poravnava med Poljaki in Malorusi, bilo bi to deželi na neizmerno korist. Sedaj so od obeh tako črteni židi dejstveni gospodarji položaja v deželi, po poravnavi pa bi se lahko oba naroda podpirala v gospodarskem boju proti židom.

Plemeniti poljski narod je imel pred sto leti še obsirno narodno državo. Po lastni krivdi in po spletkah mogočnih sosedov šla

LISTEK.

„Pomladni glasi“.

(Konec.)

Jako ganljivo so pisani zadnji dnevi Ljudevita XVII. pod naslovom »Nesrečni kraljevič«, (str. 130—138, sp. Fr. Rebol.) Tako zlepa ne pojde iz spomina mlademu čitatelju skrajno nesrečni, desetletni sinček Marije Antonije! Nekaj posebnega so slike A. Merharja »Mavrica« (str. 108—118), pa »V mladih letih« (str. 156—160). Ta zveza v onih mej naravo in poezijo zdi se nam nekaj novega v našem mladinskem slovstvu, in nehote nam je prišel na misel A. Stifter, vzorni, deviško-čisti mladinski pisatelj, katerega pa vendar nova, radikalna kritika zopet in zopet priporoča. Zdi se nam, da bi pisatelj »Mavrica« lahko pisal take »Studien«. »Bunte Steine« à la Stifter. — Ko smo čitali kratko sliko »Pod hrastom« (str. 156 nasl.), prijelo nas je nekaj kakor hrepenenje po davni, davni sreči... To je res poezija! — »Angela miru« (str. 149—155, sp. Fr. Kralj)

je lepa fantazija; človeku kar dobro dé, če zapusti enkrat ta grudasti svet ter posluša in gleda krilatce. — Zdi se nam, da bo obveljalo kot prvo načelo dobrih mladeniških spisov: Zdrav, svež, s krščanskim duhom napojen realizem. In temu se prav krepko bližajo spisi: »Stric« (str. 139—148, sp. Fr. Steržaj), črtica, ki nas je s svojo trpkostjo resničnostjo naravnost presenetila: pravi biser v knjižici. Kakšen problem je čisto tak »nored« tam na kmetih, koliko tragike ob navidezni komiki!!

Tehnično bi si želeli nekatere malenkosti morda drugače razvrščene. — »Nekaj iz Jančkovih mladih let« (str. 96—106, sp. Jak. Ogrizek) bi morda raje bolj karakteristično naslovili, n. pr. »Rakie« ali enako. Spis obravnava sicer prav navadno snov, a zanimal bo s svojim humorjem. To bi pa svetovali g. pisatelju, naj ne riše svojih junakov preveč velikodušnih (n. pr. str. 105, kjer Janko prosi tudi za Miška), to je prisiljeno, neresnično, in kot tako ne sodi v mladinsko knjigo! — Spis »Jeseni je bilo« (str. 120 do 127, sp. Pavel Perko), bo vzbudil izvestno

dovolj smeha, pa je pisatelj n. pr. ob koncu opis pajčevine za vrati tudi res dobro pogodil. Malce predolgo opisuje pisatelj tisto pripravljano Roglanovega Jakobeta za klatenje, pa tisti refrén: »Jeseni je bilo« nam je neumeven. — Fr. Dobnikar bo s svojo črtico »Nazaj« marsikaterega čitatelja, morda tudi starejšega, peljal nazaj na nekdanje dijaško stanovanje, k stari gospodinji P. T. Cili — zdi se nam, ko govori gospodinja Cila, da slišimo znane, znane glasove... seve, Pavlek Stroj je — naša simpatija. Postal je velik, najbrže bo gospod, in — slikar je pa že!

Da »Glasi« niso brez pesmic, se razume. »Naše Mimice pesem« (str. 89, nasl. z. Jak. Voljč) se ti prikupi takoj s prvo kitico:

Oj ta naša Mimica!
Punčiko pestuje;
Ajeka jo in ujeka jo.
Zraven beseduje...

»Oj ti punči, punčika...«

Originalen je konec! — Kakor v prozi, tako ima A. Merhar v poeziji (»Trobentice«, I—VI, str. 45—49, »Skrivnost«, str. 128) nekaj novega, »modernega«, zlasti »Pesem

o domu«, kjer je tudi slika »secesionistiška«. — »Slepčeva tožba« (str. 106, z. Fr. Kralj) je zelo abstraktna, istega »Sveti Križ« (str. 95) s sliko je krepka verska poezija in prikladna za harmonizacijo.

Pregledali smo ob kratkem raznovrstno, zanimivo vsebino. Jezikovnih hib ni kaj opaziti; pravopis je Levčev. Nekateri izrazi bi se morali pojasniti n. pr. v spisu »Jeseni je bilo«: »špriklje« (123), »začrneli« (ibid.) ne navadno za: »zabrenčati« ali pod.; »štre-melj«; »logarica« (str. 117). Tiskovne napake so jako redke.

Po vsem, kar smo povedali, ni treba šele priporočati; opozarjamo pa na to, da je letošnji zvezek že 10., torej obhajajo letos »Pomladni glasi« svojo desetletnico. Gotovo so storili marsikaj dobrega.

Gledé kupovanja, o tem smo prepričani, se ne bo vresničila tožba »Mladega prodavca« (str. 129):

To so hladni
Ti meščani [in vaščani]
Kot poletu
Nasa peč...

je ta država v kosce. Lastne države ni več, ostala je le zgodovina slavna in tudi tužna. Spomin na nekdanjo narodno neodvisnost živi v vsakem poljskem srcu in ravno to je za Poljake velika politična hiba, da vedno gledajo nazaj, kaj so bili, in ne gledajo naprej, kaj da bode iz njihovega naroda.

(Konec prih.)

Ogerski minister o investicijah na Hrvaškem.

Iz Zagreba, 12. marca.

V ogerskem saboru se razpravlja te dni o državnem proračunu. Prošli teden je bila živahna razprava o zahtevah ministra trgovine in komunikacij. Obetajo se velikanske osnove, a zahtevajo tudi velikanske svote za to. Vsa podjetja se snujejo seveda le za Ogersko, kajti minister Hegedys ni niti z besedico omenil v teh razpravah Hrvatske, premda je on minister tudi za Hrvatsko. Njo bode našel že minister financ, ko bode treba plačevati za ta podjetja na Ogerskem; takrat bodo Hrvati zopet tarnali, kako pridejo oni do tega, da morajo prinašati tudi za Ogersko, dočim se na Hrvaškem ni nič investiralo.

Moramo reči, da so si pri tem Hrvati največ sami krivi, ker so v vseh teh vprašanjih strašno malomarni. Saj je morala tudi zdaj obrtno trgovska komora v Oseku poslati hrvatskim poslancem v ogerskem saboru brzogovorni opomin, da pobite v Budimpešti in da se zglasijo v sabsorske razpravi za hrvatske interese. Od 40 hrvatskih poslancev ni bilo nobenega v saboru, ko so prišle na dnevni red tako važne stvari za celo zemljo in še le zadnji dan razprave se je oglasil poslanec Popović, toda tako naspretno, da bi bilo morda bolje, ko bi bil molčal. Če hrvatski poslanec v svojem govoru hvali ministra zbog njegovih osnov, ki je pa pri tem Hrvatsko popolnoma prezrl, potem si moremo že misliti, v kakšnem duhu je govoril ta mož o dotičnih osnovah. Popović je v svojem govoru prosil ministra, da sprejme nekoliko hrvatskih dijakov v budimpeštansko trgovsko akademijo, kjer naj bi se izobrazili za činovnike pri konzulatih posebno po Balkanu.

Minister je ta predlog sprejel radostno, kajti s tem se zadovoljuje mažarske ošabnosti, če Hrvati sami prosijo, da se sprejemajo v mažarske šole. Kaj takega pravi Hrvat ne bi mogel, niti bi smel storiti, to je storil le Popović, ki tako ravna iz protiščine proti hrvatstvu. On bi vsaj kot hrvatski poslanec moral znati, da so šole na Hrvaškem hrvatske, in da se hrvatski učenci ne morejo izobraževati na mažarskih šolah. Ko bi bila ogerska vlada pravična, morala bi vzdrževati na tej šoli v Budimpešti hrvatski oddelek, ne pa da daje štipendije in sili potem hrvatske dijak v mažarsko šolo. To ravnanje ogerske vlade je po nagodbi med Ogersko in Hrvatsko čisto nepostavno, a hrvatski poslanec, ki kaj takega zagovarja, ne zastopa pravih interesov svojega naroda. Kar je Popović govoril o podporah za razvitek obrtnosti na Hrvaškem ter novih železnicah, katere bi trebalo zidati, je bilo povedano tako kratko, da je bilo ministru Hegedysu lahka stvar zavrtniti, da namreč Ogerska za Hrvatsko stori vse, kar se da, še celo več, nego bi morala, posebno glede obrtnosti.

(Konec prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. marca.

Isterski deželni zbor bo bržkone v kratkem razpuščen, vsako drugo sredstvo se je pokazalo kot brezuspešno. Spravni poskusi so se popolno izjalovili vsled nečuvne predrznosti italijanskih poslancev. V ponedeljek so se zbrali v Poreču italijanski poslanci isterski pod predsedstvom Campitellijevim. Pri tem sestanku so se prebrale zahteve slovanskih poslancev, v katerih ni najti ničesar, kar bi se ne strinjalo z najjednostavnejšo enakopravnostjo, ki je zanjamčena v osnovnih zakonih vsem avstrijskim narodom. Toda ne. Italijani so smatrali te zahteve za pretrane ter kratkotalno sklenili, da se o njih niti ne razgovarja. S takimi ljudmi seveda ni mogoča sprava. Vlada bo sedaj razpustila deželni zbor, tako se vsaj pričakuje, a s tem bržkone še ne bo mnogo pomagalo.

Obstinenca južno-tirolskih dež. poslancev bode še tudi v tem zasedanju na dnevnem redu. V Tridentu so se namreč v ponedeljek sošli vsi italijanski člani tirolskega deželnega zastopa ter na shodu sklenili, da hočejo vztrajati še pri dosedanji taktiki, ker pogajanja, ki so se vršila v minuli polovici meseca, še niso pokazala toliko vspeha, da bi bil upravičen ustop italijanskih poslancev v deželni zastop. Vlada toraj ni mogla doseči svojega namena vključit prijenljivosti gorenje tirolskih poslancev. To pereče vprašanje ne bo prej rešeno, dokler se deželna uprava ne razdeli.

Mladočehi in dr. Gregor. Z zadnjim govorom posl. dr. Gregorja so Mladočehi, namreč oni v mladočehskem taboru, ki so pomirjevalno vplivali na splošno javno mnenje, silno nezadovoljni. Duška tej nezadovoljnosti je dal posebno posl. Stolc, ki je zavračal Gregorjeve trditve. Govornik sam priznava, da Čehi niso prav storili, ko so se jeli udeleževati državnozbornih razprav, toda ravno Gregor je bil, ki je zahteval, naj gre češka delegacija tudi brez garancij v državno zbornico. Nadalje je Stolc dokazoval, da češki klub ni sklenil v prvi vrsti obstrukcije marveč le opozicijo, in temu sklepu je klub ostal dosleden. Branil je tudi posl. dr. Kaizla in dr. Kramara, ki nista realista a la Masaryk ter ne lovita mastnih služb, ker jima tega ni treba. Do sprave z Nemci mora priti, ker brez njih dovoljenja Čehi ne morejo doseči državnega prava. — Ta dobro obiskani shod čeških zmernih elementov je dokaz, kako sta močna oba nasprotna si toka v krogu čeških poslancev.

V ogerski poslanski zbornici je te dni na dnevnem redu proračun ministerstva za deželno brambo. Od strani opozicije je morala vojna uprava povodom glavne razprave prečuti marsikatero bridko in grenko, ker so našli opozicijski govorniki skoro pri vsaki glavni postavki dovolj povoda za napade. Govorilo se je o porabi vojakov pri volitvah, katere se v nobenem okraju ne morejo izvršiti brez vojaške asistencije. Minister Fejervary je sicer trdil, da je vojaška straža potrebna za ohranjanje reda in miru, a vsakdo ve, iz kakih nagibov so navadno zastražena volišča na Hrvaškem in v opozicijskih krajih Mažarske. Takoj na to je prišla na vrsto nabava vojaških potrebščin. Minister je izjavil, da izroča vojna uprava popolno vsa dela domačim malim obrtnikom, in sicer 3000 ogerskim in 200 hrvatskim, pripomnil pa je, da se z ozirom na mobilizacije, za katere se mora mnogo in naglo nabaviti, ne more vse delo oddajati malim obrtnikom. S tem je minister povedal dovolj; kdo more neki kontrolirati, kaj je potrebno za mobilizacijo in kaj ne. — Kajpada je opozicija povodom te razprave tudi marsikaj zahtevala, kar se ne strinja z avstrijsko državno idejo, ter je posebno znani poslanec Polczner mnogo govoril o patritotičnem duhu v armadi.

Nemiri v Bolgariji. Bolgarska vlada se nahaja sedaj v zelo neprijetnih škripcih. Državne blagajne so do cela izpraznjene, dolgovi in redni stroški naraščajo, viri dohodkom so pa popolno ugasli. Bankerota je bilo pričakovati v najkrajšem času in skrajno sredstvo v obrambo te nevarnosti je bilo nujno potrebno. In vlada je posegla po tem ter izdelala načrt, s katerim se uvaja desetina. Da to ogromni večini prebivalstva ni všeč, ume se samo ob sebi, in v parlamentu je pričakovati najodločnejše opozicije. Knez jo je hotel sedaj popihati za nekaj časa v inozemlje, a opozicija mu je v posebni resoluciji namignila, naj se ozira prej na vse splošne ugovore. Na to je knez prepovedal vsako protestno gibanje v deželi, a s tem je le še bolj podnetil požar, ki utegne postati jako nevaren.

Angleški parlament bo neki v kratkem razpuščen. Ta korak sicer v sedanjih razmerah še ni nujno potreben, ker razpolaga vlada z znatno večino, s katero se lahko uspešno bori proti vsem napadom od strani opozicije, in ker postavna doba sedanjega zastopa tudi še ni potekla. Toda nekaj druzega je. Vlada se trese pred novimi volitvami, ker so se razmere znatno spremenile od zadnjih volitev sem in je prav lahko mogoče, da se potom novih volitev sedanja večina prav znatno skrči. To pa treba preprečiti, dokler le mogoče. In sedaj se vladi

ponuja izredno ugodna prilika. Na vsak način je letos pričakovati sijajne zmage v Južni Afriki. Pod utisom splošne radosti nad zmago se pa ni nadjati tolikega nasprotstva, in zato bo vlada že sedaj razpustila parlament, da razpiše nove volitve v trenutku, ko bo prebivalstvo najbolj zmage pijano.

Dopisi.

Od Sv. Gregorja, dne 19. t. m. O ve uboge skubovske pare, ali ne veste nič boljše ga pisati v »Slovenski Narod« kot je prav dopis v 62. števil. Prav pišete, da ste puhloglavci, toda ne samo vi, ampak tudi vaša gola dopisnikova Miška je največji puhloglavci. Ta dušni velikan naj raje drži za mesarico in nož kot pa za pero. Čemu torej lazi iz klavnice v to vas. Morda zato, da bi ljudje mislili: Dvorjanci so pa res učenji ljudje. Da, saj so tudi, pa zakaj. Znajo izvrstno po gostilnah razbijati in pretiti poštenim osebam. Jasen dokaz njihove izredne surovosti je njihovo početje na večer sodražiškega semnja v gostilni pri »Frencetu«.

Pri gostilničarju so si naročili kropa, toda »Frencet« jim ni hotel s tem postreči. Zahtevali so potem vrele črne kave. Prinesla se jim je že bolj ohlajena, zakaj krčmar je slutil, da nas mislijo popariti, kot so sami parili kokoši pri Marički pred volitvijo. Kupili so tudi »pofarban« liter ter ga postavili na peč.

Tako so čakali bitke. Naš g. učitelj nas je neustrašeno zagovarjal, dasi so nanj prežali kot volk na svoj plen. Ni se zmenil za oni dve skubovski pari, ki sta mu bila vedno za hrbtom in pripravljena, kdaj bi udarila po njem. Jedna je bila celo toliko »dvorjansko omikana«, da mu je pretela s pestjo. Naš g. učitelj ni varen pred »našo državo« že od volitve. Tisti dan mu je že nekdo (ime znano!) grozil, da ga bo razčesnil — seveda zato, ker je bil z nami. Ni čudo torej, da je dobro zavarovan, ako slutiti, da bi skazali nad njim Skubovci svojo »napredno« omiko. Kdor si ni zvest življenja pred divjaki, mora biti oborožen.

Da bi se pa on kdaj pretepal v kaki gostilni, o tem lahko priča vsa fara. Veliko obujemo z njim, toda še nikjer ni pokazal »petelinje narave«. To je pa istinito, da ga je napal neki kmet, vaš strankarski pristaš. Kdo pa se ne bi branil? Tudi vi g. dopisnik se branite, kadar vas hoče dregniti kako buše, ki je vlečete v svojo klavnico. Torej želimo, da ne trosite takih laži o našem g. učitelju.

Lahko se tolmači vaša jeza zakaj tako, udrihate po hojskem kosmatem medvedu. Pri prvi volitvi je bil na vaši strani. Storil je veliko za Skubovce in sicer toliko, da ste zmagali. Sedaj je pa spoznal, s kakimi ljudmi je imel opraviti. Sedaj se bojite njegovih ostrih krempljev. Le bojte se jih, saj ne zastoj. V njegovem hotelu pri dobri vinski kapljici se bomo še večkrat zabavali z vašimi čudovito lažljivimi dopisi — seveda ako nam bo to dovolila vaša »napredna« milost. — Smolarji, botri in kalini bomo tudi napivali skubovskim Mačkam, ker imajo za voditelje brezmejne lažnike. Spominjamo se tudi, kako ste popivali v tem zakajenem hotelu na dan prve volitve. Niste li imenovali oni dan »sveti dan«? Rajske veselje ste vživali, hojskega hotelirja ste kovali v zvezde. On je bil tisti, ki vam je pripravil zastoj pijače za circa 25 kron, in to na račun — čegav? —, ako bi bilo treba, bi že odgovorili. Da je navedeno resnica, to spriča kosmati medved. Ni čuda torej, da ste se spomnili v zadnjem dopisu hojskega hotela. Marsikatera skubovska Mačka se je že večkrat pokrepčala deloma zastoj, deloma prav ceno.

Še nekaj. Vi ultra-hinavski Skubovci, volkovi v ovčjih kožah, premislite trezno, kaj porečete svojemu mesarskemu dopisniku. Zapomnite se, da ne pokopuje naš g. župnik nekrščenih otrok. Li ni veste, da je bilo tisto dete mrtvorojeno? Se li ne sramujete, ker bobnate med svet tako gorostasne laži?! Seveda to delate le zato, ker ste slepo zavedeni od Zakotnika in Bušeta.

Torej napredni Ajncarji, kako se bomo praskali pri volitvi? Najlepše bi bilo, da se ne bi vršilo tako strasno kakor napovedujete. Mislimo, da ne bo velika udeležba, ker pravijo nekateri skubci, da jih ne bo k volitvi. Mi pa pravimo, da bodo prav tisti prvi na

volišču. Priduševali so se že zadnjič, da jih ne bo, pa so vendar prišli — mož beseda seveda!

Gregorski farani.

Iz Gorij 27. marca. (Sv. misijon.) Pri nas smo imeli misijon od 17. do 26. marca. Vodili so ga očetje frančiškanskega reda: P. Kasijan z Brezij (vodja), P. Engelbert iz Ljubljane in P. Avgustin iz Klanca. Spovedovati pomagala sta sosedna župnika g. Oblak iz Grada in g. Mrak iz Boh. Bele. Vdeležba je bila splošna, red izvrsten, gorečnost velika. Cerkev je bila pri govoricah navadno natlačena. Obhajanih je bilo okoli 2 tisoč in niso samo domači farani skoraj brez izjeme vsi prejeli ss. zakramente, ampak so se udeležili svetega misijona tudi mnogi iz sosedne zaspiske župnije. Obhod s sv. Reš. Telesom na praznik Marijinega oznanenja se je vršil pri lepem vremenu in v najlepšem redu. Vodil ga je radolj. dekan g. Novak v spremstvu gg. misijonarjev, domačih duhovnikov in treh sosednih župnikov. Po sklenjenem misijonu se je prišel zahvaliti občinski zastop oo. misijonarjem za njih velik trud in spodbudne govore! Sploh je ta misijon na vse naredil najboljši vtis in je upanje, da donese tudi obilen sad, kar milostno dodeli dobrotljivi Bog!

Gorjanec.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 28. marca.

Poostrene razmere v deželnem zboru kranjskem. Sinočni »Narod« skuša opravičiti neparlamentarno postopanje svojih poslancev v dež. zboru kranjskem. — Mi ne bomo tukaj z besedami dokazovali, da so očitanja »Narod« nasproti izjavi naših poslancev neosnovana ter da izjava naših poslancev ni žaljiva. Dejanski dokaz, da so naši poslanci res tako umevali svojo izjavo, kakor jo avtentično razlagajo, je to, da so pri volitvi rediteljev za zbornico soglasno volili tudi člane liberalno-narodne stranke. Še le potem, ko so videli pri volitvi overovateljev deželnozbornih zapisnikov, da jih »Narodovci« ne smatrajo enakopravnim, so bili svoji časti dolžni, da niso volili onih, kateri jih ne smatrajo enakopravnim v zbornici. — Vsa gonja »Narodova« proti našim poslancem je torej s trte zvita in popolno neosnovana.

Še jedenkrat »papeževa kletev«. List, ki je spravil v svet »papežovo kletev«, »Ostdeutsche Rundschau«, je sedaj preklical in obžaloval svojo zmoto. Stvar je bila nedavno predmet neki sodnijski obravnavi, in kjer se je dokazalo, da je »papeževa kletev« podla izmišljotina. »Ostdeutsche Rundschau« na to pravi: da mistifikacije niso postavno zavarovane in da so se nacionalci s »kletevijo« vsedli na limanice. List pravi celo, da ga veseli, da se je to dokazalo, ker bi bilo sramotno, ko bi prvi spomini iz otročjih let bili navezani na cerkev, ki rabi tako nizke brezsrčne kletve, kakor jih rabijo navadne ženske. V pomirjenje je, da se je izvedelo, da tako podle psovke nimajo nič skupnega s katolicizmom. — Ta izjava in obžalovanje ni kedo ve kako, ali vendar nekaj je in poštenjeji ljudje morajo biti okoli »Ostd. Rundschau« nego so v uredništvu »Naroda«, ki svoje čitatelje hoče ohraniti še vedno v mnenju, da je »papeževa kletev« resnična. Ali ni pri »Narodu« res iskricke časnikarske poštenosti?

Štajerski deželni zbor. K včerajšnji seji ni bilo nobenega slovenskih poslancev. Tudi prof. Robič ni prišel v zbornico. Volili so se razni odseki. Izmed slovenskih poslancev so Nemci izvolili v železniški odsek dr. Serneca, v vinogradniški odsek dr. Jurtelo, Vošnjaka in dr. Rosino, v odsek za občinske zadeve dr. Rosino, v odsek za deželno kulturo dr. Jurtelo, v peticijski odsek posl. Lendovška, v šolski odsek dr. Dečka. Prihodnja seja je jutri.

Nov kandidat za zadarsko nadbiskupijo. »Hrvatska domovina« poroča, da je nadbiskup v Plovdi-u, O. Menini, rodom iz Zadra, oni teden prišel na Dunaj. O njem se govori, da je kandidat za nadbiskupsko stolico v Zadru.

Dalmacija na pariški razstavi. V palači grofa Harracha na Dunaju so izloženi razni predmeti iz Dalmacije, katere odpošljejo na pariško razstavo. Mej temi predmeti je več lepih stvari domačega dela v rezbariji in vezanju. Izmed narodnih pošenj

je zanimiva ona zadnjega kneza Poljica in hajduka Šimiča. Zastopana je tudi stara glasovita korčulanska brodogradnja. Dunajski muzej je prepustil za razstavo nekoliko redkih ptic iz Dalmacije in vse vrste rib, ki žive v Krki, Cetini in Neretvi.

V Mariboru hudo razsaja influenza. Kakih tisoč bolnikov imajo zdravniki, mnogo bolnikov pa je seveda takšnih, ki nimajo ali nečejo zdravnika.

Nemška surovost. Pred kratkim sem prejel iz Gradca slovensko oglednico s podobo g. F. Kaube-ja in njegovega hotela. Toda kakšna je bila podoba hotelirjeva? Vsa razpraskana in zamazana, da je ni bilo mogoče spoznati, če ne bi bilo spodaj njegovega imena. Prašam torej, kedo je bil tako olikan in to napravil? Odpošiljalec gotovo ni kupil pokvarjene oglednice, še manj jo kot odločen Slovenec poškodoval sam. Torej ni mogoče družega, kakor da si je dovolil to žaljivo šalo kakšen nestrpen tevtonec pri pošti sami. Prašam torej, če se li smejo poštni uradniki tako spozabljati in predrzno kvariti stvari, ki se jim izročajo? Li ne plačamo primerne pristojbine za to, da se reči nepoškodovane odpravljajo? Ako ne obstoja princip, da se njim izročene stvari ohranjajo v prvotnem stanu, kedo pa jim še bode zapupal? In pošta bi na ta način gotovo trpela tako v gmotnem oziru, kakor še posebno na ugledu!

Maščevalnost celjskih Nemcev. Poročali smo o gonji proti nemškemu poštenjaku lončarju Altzieblerju, ker pri zadnjih porotnih obravnavah ni hotel trobiti v rog »Deutsche Wachte«. Sedaj so dobili v Celje celjski »Wachtarja« od nekje slovenskega renegata lončarja Medveda, da bi z njim uničili poštenega, pristnega Nemca. »Domovina« pravi: »Slovenski odjemalci pa ostanejo gotovo vsi pravičnemu Altzieblerju i nadalje zvesti.

Obsojeni dr. Mravlag. V znani dr. Srncevi pravdi proti »Deutsche Wacht« napal je pri porotni obravnavi širokoustni celjski dr. Mravlag dr. Serneca, da je v svoji pisarni otepel neko Strobecker. V soboto je dr. Mravlagu pripravil pred celjskim okrožnim sodiščem 40 gld. globe radi razžaljenja časti.

Umrli je v Gorici č. g. Jož Bajc, bivši ravnatelj gluhonemnice, knezoškofijski tajnik i. t. d. v starosti 62 let. Pokopali ga bodo v Sempasu. N. v m. p.!

Tržaško porotno sodišče. V ponedeljek je stala pred tržaškimi porotniki 21-letna Rozalija Konave iz Svinega pri Kobariidu, ker je v Trstu povila dete ter detetu s škarjami odrezala glavo in obe roki. Dobila je pet let težke ječe.

Premeten trgovec. Pred letom je prišel v Sv. Križ na Goriškem iz Ajdovščine Ivan Vinkšel iz Škofjicjana na Kranjskem. Prišel je ondi trgovati z mešanim blagom, a ko je štacuno izpraznil, naznanil je konkurs in natvezil, da je zgubil na poti veliko svoto denarja. Ko je prebolel nekatere »sitnosti«, šel je na Cesto, kjer je zopet prišel štacunariti pod imenom Ivana Krpana. Sedaj je tudi ondi prodajalnica zaprta, a tudi Vinkšela ni nikjer. Zginil je in z njim ves denar in hčer Ivana Krpana.

Smrt na gugalnici. V Ajdovščini sta se gugala na tramu dva dečka. Tram se obali in pod njega pade 12letni sin krčmarja gospoda Bratine. Nasledek je bila smrt.

Češki planinci prireajo v Pragi predavanja o krasnih naših planinah. Te dni je predaval gospod profesor Jaroslav Paul o flori v Savinskih planinah. — Češka podružnica slovenskega planinskega društva napravi še letos planinski poskusni vrt poleg češke kočice na Grintovcu.

Našel je včeraj delavec Jamnikar v Kolodvorskih ulicah hranilnično knjižico. Oddal jo je na rotovžu.

Boj proti tujkam. Nemci so začeli preganjati tudi tuje besede. Tako so se mestni očetje v Inomestu nedavno posvetovali o novih določbah za snaženje dimnikov in štedilnih ognjišč. Pri tej priliki je obč. zastopnik Zössmayr sprožil misel, naj bi Nemci tudi svoj jezik osnažili tujih peg. Debata o tujih besedah v nemškem jeziku je trajala dve uri in se končala s predlogom, naj se odpravijo vse tujke. Predno zupan da predlog na glasovanje, omeni, da se vselej ni mogoče izogniti tujim besedam. Tako pa se je odločilo, da se tujke ne odpravijo.

besedo »magistrat« težko nadomestiti z nemško. Odbornik Zössmayr pa vstane in se odreže: »Občinski kolegiji«. Splošen smeh v zbornici.

Nabor. Pri današnjem naboru je bilo potrjenih 58 mladeničev.

Dober tek je imel včeraj nekdo na Zamejčeve kopune v Gradišču. Posrečilo se mu je odnesti jednega kopunčka.

Tepež so provzročili danes po noči vojaki na Resljevi cesti. Obdelavali so se z bajonetmi.

„Aronije nabirala“. Včeraj so ujeli tudi na Golovcu neko žensko, ki je rezala poganke dreves za »aronije«. Tudi njo so peljali pozdravit na magistrat.

Dva Amerikanca. Ljubljanska policija je aretovala Fran Potočnika iz Nove Štiftke okr. Celje in Janeza Nučiča iz Krškega, ki sta se hotela izseliti v Ameriko, ne da bi zadostila vojaški dolžnosti.

Razrezan fjakarski voz. Včeraj so se štirje fantje peljali od novačenja v Kozarje z izvoščkom št. 71. Med vožnjo so naredili izvoščku 60 kron škodo s tem, da so mu v vozu vse sedeže in obšiv na straneh razrezali. Izvošček k nesreči v Kozarjih ni nič pogledal v voz in je še le doma opazil, kako razdejanje so mu naredili navihani fantje, katerih ni poznal. Danes je šel za njimi na lov. Sumi se, da so fantje z Dobrove.

Iz raznih krajev. Rop v župnišču se je zgodil v Petroviču na Češkem. K župniku Wimmru je prišel po noči tuj mož ter zahteval, naj župnik gre obhajati v pol ure oddaljen kraj, kjer so nekega kmeta do smrti nabili. Župnik je šel, a tujec je v vasi zaostal. Skoro je bil tujec nazaj v župnišču. Poklical je kuharico, kateri je dejal, da ga pošilja župnik po sv. olje, katerega je pozabil. Kuharica mu je odprla župnikovo sobo, tedaj pa jo je tujec pobil na tla ter uropal mnogo denarja in obleke. Ko je župnik prišel k označenemu pobitemu kmetu, so v hiši seve stali vsi zdravi. Roparja so dobili v Pragi, ko je prodajal župnikov »menčikov«. — Molil bom, da me obesi! je dejal v Budimpešti neki Josip Pollag, ko se je streznil in videl, da je v pijanosti razkral s sekuro glavo ženi. Ubil jo je, ker mu je prigovarjala, naj pusti, da se sin oženi. — Svinje kradel je po sriemskem okraju mož z imenom Ilič. Z ukradeo prešičjo tolpo je ušel v Srbijo, prej pa je v pismu ovadil orožnikom tiste kmete, ki so mu pomagali pri kraji. — Konec Mažarske je pred durmi, ako bi verjeli kričanju mažarskih listov, ki delajo silen hrup, ker se je na Dunaju ustanovil baje »Bureau za hrvatsko propagando v Bosni«. — Zazidana ženska. V Neaplju so našli v hiši orožnikov zazidano žensko truplo, ki je bilo zrezano na drobne kose. Žensko, 40 etno malopridnico, so zločinci prej oropali vsega, kar je imela na sebi, potem pa jo vlekli v klet one hiše in izvršili ondi zverski zločin. Doslej še niso nobenega orožnika zaprli. — Sto rudarjev je našlo smrt v rudniku Red Ach v zapadni Virginiji. V sled vnetja plina se je pripetila razstrelba, ki je uničila toliko življenj. Večina ponesrečencev so rodbinski očetje. — Zanimiva operacija se je izvršila v Indianapolis. Predmet operaciji je bil zamorec Scott Smith, ki se je bil grozovito opekel. Zdravnik je rabil tanke jajčne mrenice vzete samo iz svežih jajec ter jih raztegnil po rani. Porabil je dvanajst jajec, da je mogel pokriti rano. Jajčne mrenice so popolnoma vzrasle v zamorčevno telo in prekrile rano z lepo kožo. — Davica mej zajci razsaja v južno-zahodnem Michiganu v Ameriki. Zajec, ki je poginil vsled te bolezni, je še jedenkrat debelejši okolu vratu, nego po navadi.

Društva.

(Slov. planinsko društvo) priredi jutri 28. t. m. planinski večer, na katerem bode predaval član g. Ljud. Stiasny, učitelj v Radoljici, o svojem potovanju čez »Kavkaz«. Začetek ob 8. uri zvečer v gostilniških prostorih »Narodnega doma«. Opozarjamo na jako zanimivo snov. Člani in njih obitelji se vabijo k mnogobrojni udeležbi. Vpeljani gosti dobro došli.

(Trgovska in obrtniška zbornica) ima v petek dne 30. marta t. l., ob 2. uri popoldne v magistratni dvorani sejo. Dnevi rad: Predložitev zapisnika zadnje seje.

seje. Poročila predsedništva. Poročilo o prošnjah za službo koncipista. Poročilo o obsegu obrtnih pravic pekov, branjevcev in gostilničarjev. Poročilo o vprašanji, ali so delavci dveh opekarn smatrati kmetijskim delavcem in vsled tega oproščeni dolžnosti bolniškega zavarovanja. Prošnja krojaške zadruge v Ljubljani za prispevek za prireditve krojaškega tečaja. Poročilo o prošnjah za dovoljenje za napravo javne tehnice v Zagradcu. Poročilo o tarifi živinskih semnjeve občine Brusnice. Poročilo o prošnji za podelitev dimnikarskega dopustila za ljubljansko okolico. Poročilo o vprašanji, ali je parna žaga v Radolji postranski obrt gozdarstva ali samostojni obrt. Poročilo o uvedbi periodičnega zopetnega meroskusa.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 28. marca. Kljub ponesrečeni spravi akciji domneva se, da se snide istrski dež, zbor še pred veliko nočjo. Sešel se bode v Poreču, kamor slov. zastopnikov ne bode.

Trst, 28. marca. Pri obč. volitvah v 4. razr. v Trstu se je udeležilo od 1934 volilnih upravičencev 1074. Izvoljen: so kandidatje demokratov.

Trst, 28. marca. Grof in grofica Lonyay sta včeraj odpotovala na Cap Saint Martin.

Dunaj, 28. marca. Lueger in Strobach sta bila danes pri cesarju. Zahvalit se za potrjenje obč. volilne reforme.

Dunaj, 28. marca. 36 občinskih opozicijskih svetnikov je včeraj odložilo svoje mandate. Liberalni občinski svetniki so danes sklenili, da ostanejo pri svojem odloku, ter so poslali deputacijo treh članov k Luegerju, ki mu je to naznanila in protestirala proti novemu občinskemu statutu in volilni preosnovi. Lueger jim je dejal, da so sedaj vse pritožbe zaman. Deputacija je ob jednem protestovala proti postavnosti včerajšnje seje, ker ni bilo opozicijskih občinskih svetnikov. Župan je odgovoril, da bi se moral boriti z neumnostjo, ko bi upošteval take proteste.

Dunaj, 28. marca. Dopolnilne volitve za odstopivše obč. svetnike bodo meseca maja.

Praga, 28. marca. Klub nemško-liberalne stranke v deželnem zboru je sklenil, da prepusti Schönererjancem nekaj mandatov v odsekih.

Pariz, 28. marca. Ministerski svet je sklenil včeraj, da se vrši oficijelna otvoritev svetovne razstave 14. aprila.

London, 28. marca. Reuterjev urad poroča, da se v aleški prince ne udeleži otvoritve pariške razstave.

Vojska v Južni Afriki.

Burski general Olivier se je srečno rešil zagate, v katero ga je hotel spraviti maršal Roberts s svojimi na vse strani razposlanimi oddelki, in se sedaj bržkone že nahaja pri glavni armadi z vsem svojim trainom. General French se je s svojo konjico moral brez uspeha vrniti v Bloemfontein. Ta Frenchov neuspeh je naravnost čuden. Mej Bloemfonteinom in mejo dežele Basutov je le 40 do 50 milj. To pot bi bila konjica lahko prešla v dveh dneh, in vendar French ni mogel zajeti nebroj burskih vozov, ki so jih vlekli težki voli. Mogoče je toraj le dvoje: ali se je vršil mej Olivierom in Frenchom boj, v katerem je bil poslednji poražen in je komaj sam odnesel pete, ali pa je imel angleški general konjico brez — konj, katerih v Robertsovem taboru vedno bolj pomanjkuje, in se toraj niti tako naglo ni mogel bližati svojemu cilju, kakor Olivier s težkimi vozovi.

Pomanjkanje konj je bržkone tudi jeden glavnih razlogov, da Roberts ne more na prej, ogerski konji so pa sedaj komaj na pol poti.

General Methuen je z oddelkom konjice pri Mokwasidriftu blizu Bloemhofa prekoračil reko Vaal in je sedaj došel v Christianijo. Ta uspeh pa ne bo imel zlih posledic za Bure brez nadaljnjih močij, ki pa nikjer drugje ne morejo čez naraslo reko.

Lord Kitchener tudi ni zadovoljen s svojimi uspehi v zahodni Griquatownu in Priekiti, a komaj je odnesel pete iz prvega mesta, so ga ustaši že znova zasedli in prete sedaj zajeti celo njegovo armado.

London, 28. marca. Reuterjev urad poroča iz Barklywesta: Burski oddelek 400 mož je znova zasedel Papkuel in prisilil vodje ustajnikov v herberškem okraju, da so se pridružili Transvalcem.

London, 28. marca. »Daily News« poročajo iz Bloemfonteina 25. t. mes.: General French se je povrnil s svojo kavalerijo v Bloemfontein, ne da bi kje zadel ob sovražnika.

London, 28. marca. Iz Pretorije poročajo 23. marca: General Joubert je došel iz Kronstadta in se nadjal, da se v najkrajšem času vrne v Natal.

London, 28. marca. Večinoma vse orožje, kar so ga Buri izročili generalu Clementu, obstoji iz starih, razbitih pušk; Mauserjeve puške so Buri poskrili.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni. prevel I. B.—č.

(Dalje)

„Tebi verujem“, reče gospa zopet s prijaznim glasom. „A govorila bom s teboj še na samem. Ne kakor da je potreba še drugih razjasnil in drugih razlogov zato, da ustrezem prizadevanju patra gvardijana“, pristavi brzo, obrnivi se k le-temu s prisiljeno uljudnostjo. „Jaz sem stvar uže premislila. To-le se mi zdi za sedaj najbolje. Samostanska oskrbnica je omožila pred par dnevi svojo zadnjo hčer. Ti ženski bosta lahko stanovali v izbi, katero je ona zapustila, in bi prevzeli njene majhne opravke. V resnici...“ tu namigne gvardijanu, naj stopi bliže k omrežju in reče po tihem: „V resnici se radi slabe letine ni mislilo, namesto one mladenke najeti druge dekle. Toda govorila bodem z gospo opatinjo, in jedna moja beseda... in na prizadevanje očeta gvardijana... Zadeva je kratko malo uravnana.“

Gvardijan se začne zahvaljevati, a signora ga prekine, rekoč: „Ni treba ceremonij! Tudi jaz bi za kak slučaj, v kaki potrebi vedela zateči se k očetom kapucincem. Sicer pa, nadaljuje z nekako hudomušnim in trpkim nasmehom, sicer pa, ali nismo mi vsi bratje in sestre?“

Natò pokliče nepreoblečeno sestro (imela je v znak posebne odlike dve taki za svojo službo) in jej zapové, naj o zadevi sporoči opatinji in naj se o vsem potrebnem dogovori z oskrbnico in Agneso. Nato odslovi le-to, priporoči se gvardijanu in pridrži Lucijo. Gvardijan spremlja Agneso do vrat, jej dá z nova potrebnih navodil in odide, da sporoči vso stvar prijatelju Cristoforu. — Visoka glava je ta gospa! — misli si gredeč po cesti. — In čudna je zares! Toda, kdor jej zna prav udariti na struno, stori mu vse, kar hoče. Moj Cristoforo si ne bode mislil, da sem mu jaz takó hitro ustregel. Ta dobri mož! Ni drugače, on se mora vedno s čim ubijati! A dela iz dobrega namena! Dobro mu dé, da je dobil to pot prijatelja, ki mu je brez hrupa, brez ovinkov in sitnostij srečno vse dovršil, kakor bi trenil. Zadovoljen bode ta dobri Cristoforo in vedel bo, da smo tudi mi tu za kaj.

Signora je vpričo priletnega kapucince skrbno pazila na vsako svoje kretnjo in besedo. Ko pa je ostala z neizkušeno kmetko deklico sama, ni jej bilo tega več mari, in njeni pogovori so postali počasi takó čudni, da jih ne bomo ponavljali; pač pa se nam zdi bolj umestno narisati ob kratkem zgodovino preteklega življenja te nesrečnice, to se pravi vsaj v toliko, v kolikor zadošča, da raztolmačimo, kar smo videli na njej čudnega in skrivnostnega in kolikor je dovolj, da razumemo nagibe njenega vedenja v naslednjih dogodkih.

Bila je najmlajša hči kneza *** , imenitnega milanskega plemenitaša, ki se je šel mej največje mestne bogataše. Toda ker je mnogo previsoko cenil svoj naslov, zdela se mu je njegova imovina nezadostna, da celo pičila, da bi obdržal z njo svojo slavo. Zato je vedno mislil na to, kako bi ohranil svoje premoženje, da bi vsaj kar ga je bilo, ostalo skupaj celo večnost, če bi bilo to v njegovi moči. Koliko sinov je ravno imel, nam ne pové zgodovina; samo toliko nam omenja, da je vse otroke moškega in ženskega spola

odločil za samostan samo zato, da bi ostalo celo imetje prvorojencu, ki naj bi skrbel za obstanek rodovine, to se pravi: kateremu naj bi Bog dal otrok, da bi jih trpinčil na taisti način. Naša nesrečnica je bila še v materinem telesu, ko je bil njen stan uže nepreklicno določen. Trebalo je samo še vedeti, ali bo redovnik ali redovnica. Za to odločitev pa ni bilo potreba njenega privoljenja, marveč samo njenega rojstva. Ko je zagledala luč sveta, hotel jej je knez dati ime, ki bi neposredno spominjalo na samostan, in kakršno je imela ob enem kaka svetnica plemenite krvi; nazval jo je Gertrudo. Punice, oblečene kakor nune, so bile prve igrache, katere je dobila v roke, nato svete podobice, ki so uprizarjale nune. Ko so jej dajali ta darila, priporočali so jej vedno, naj jih čuva skrbno kakor dragocenosti, in povpraševali so jo vedno z onim zatrjevalnim: „Kaj ne, kako je to lepo?“ Kadar so knez, kneginja ali kneževič, ki je jedini izmej moškega spola ostal doma, hoteli hvaliti čvrsto deklico, niso mogli bolje izraziti svojih mislij, kakor z besedami: „Kakšna mati opatinja!“ Nikdo pa jej ni rekel naravnost: „Ti moraš biti nuna!“ To je bila misel, ki se je umevala po sebi in ki so jo izražali takó mimogredé v vsakem pogovoru, ki se je tikal njene prihodnosti. Ako je Gertrudina sem ter tam postala nekoliko prevzetna in oblastna, k čemer je bila z lahka nagnjena po naravi, rekli so jej: „Ti si otroče; tako vedenje se za-te ne spodobi. Kadar bodeš mati opatinja, tedaj bodeš ukazovala s palico, in vse ti bode pokorno.“ Zopet drugokrat jo je knez pokaral radi preveč prostega in vsakdanjega vedenja, kakršno pri njej tudi ni bilo nemogoče. In tedaj jej je dejal: „Ej, ej! To ni za te! Ako hočeš, da te bodo kedaj spoštovali, kakor se spodobi, moraš se uže sedaj dostojno vesti. Pomni, da bodeš morala v vseh stvareh biti prva v samostanu; kri pa nese človek povsod s sabo!“

Vse take besede so vtisnile deklici v glavo misel, da ona pač uže mora biti redovnica. Največ je veljalo ono, kar je govoril oče. Knez se je navadno obnašal kakor strog gospodar. Kadar pa se je govorilo o bodočem stanu njegovih otrok, brala se mu je z obraza in iz vsake besede nepremična odločnost in neka temna ukazovanjateljnost, ki je izražala toliko, kolikor usodni: Tako mora biti!

(Dalje prih.)

Umrli so:

27. marca. Julij Moises, trgovec z usnjem, 60 let, Stari trg 30, paralysis cordis. — Jurij Uranič, zasebni uradnik, 75 let, Karlovska cesta 7, kap.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Dat.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
27.	9. zveč.	729.5	6.2	sl. sever	del. jasno	
28.	7. zjut.	725.8	3.7	sl. jzah.	oblačno	2.0
	2. popol.	724.0	10.9	sr. jzah.	dež	

Srednja včerašnja temperatura 5.9° normale: 5.8°.

Laki za kočije, podstavke in razkrojljivi laki

tvrdke W. Harland in sin v Londonu so izmed vseh lakov, kar se jih izdeluje na Angleškem, priznana najboljši, ker se hitro suše ob vsakem letnem času in dajo izredno krasen lesk. Ti laki so najtrpežnejši in ne provzročajo niti marog, niti ne postanejo blede. Dobé se po tovarniški ceni pri tvrdki **BRATA EBERL v Ljubljani**. Františkanske ulice.

Vnanja naročila proti povzetju. 9 11-11

„Národna kavarna“

Danes v sredo dné 28. marca

koncert

sremsko-mitrovičke
tamburaške družbe.

(Izboren orkester.)

Začetek ob 8. uri zvečer.

Brez vstopnine. — Brez nadležnega pobiranja.

K obilnemu obisku vabi z velespoštovanjem

300 1—1

Fran Krapež.

Služba orglavca in cerkvenika

na Čatežu ob Savi na Dolenjskem je razpisana in se nastopi o sv. Juriju t. l. Plače je z vsem skupaj v vrednosti okolu 600 kron.

Čatež ob Savi, 25. marca 1900.

Mihael Horvat,
župnik.

296 2—1

Franc Zupan, vlasuljar

v Ljubljani, Valvazorjev trg št. 4.

priporočam se prečastiti duhovščini in sl. občinstvu za izdelovanje vsakovrstnih moških in ženskih vlasulj

do najljepšega izdelka. — Nadalje vsa

umetna pletenja in kite iz lepih las.

Postrežba natančna. 49 48-21

Oglje za kadilnico

izdeluje

V. A. Winding

v Bistrici ob Dravi, Koroško.

Znano dobra postrežba in najboljše blago.

Na stotine spričal je na razpologo.

Eno naj sledi:

Vaše blagorodje!

Oglje za kadilnico, od Vas poslano, smo porabili. Krasna in primerna iznajdba!

Prosim, pošljite zopet zabojček s tristo kosl tega oglja, ali po povzetju ali kakor je sicer navada na naslov:

Prečast. malteskega reda konvent v Pragi, III., Kopelne ulice 4. Češko.

106 26—19 S posebnim spoštovanjem ves udan

Fra. Fr. Em. Ybl,
t. č. podpripor.

V Pragi, 9. maja 1895.

Plača se lahko tudi šele tedaj, ko se spozna
dobrota blaga.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini

in izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega

blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

izgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-

večji izbiro po najnižjih cenah.

170 10

Stajerska
DOGAŠKA
KISLA VODA Tempeljevo Styria-vrelec
SVETOŠLAVNA.
krepčevalna pijača. Neprekošana zdravilna voda.

Hiša

z vrtom, v kateri je večletna gostilna, se zaradi selitve oddá takoj v najem, oziroma se tudi pod ugodnimi pogoji takoj proda. Plačila na obroke.

Več se izvé pri lastniku, Rožne ulice št. 19. v Ljubljani. 284 3—3

Glavna zaloga
za Kranjsko:

Mihael Kastner

v Ljubljani. 296 52-1

Polenovko,

dobro namočeno. priporoča

Rudolf Petrič,

trgovina s specerijskim blagom.

Valvazorjev trg št. 6, nasproti križanski cerkvi. 200 6—5

Národna jed

postati morajo testenine iz prve kranjske tovarne testenin Znidaršič & Valenčič v Ilirski Bistrici po njih izbornem okusu, obilnej redilnosti nizki ceni in jednostavnem pripravljanju. Zahtevajte jih po vseh prodajalnicah jestvin. 954 17

Leopold Tratnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27
priporoča prečast. duhovščini in slav. cerkvenim predstojnikom svoje izdelke in zalogo
cerkvenih posod in orodja
po nizkih cenah.

Razglas.

Zadruga brivcev, frizerjev in lasničarjev v Ljubljani dovoljuje si uljudno naznaniti, da se

vsled sklepa vseh članov z dné 8. marca 1900

cene pri brivskem, frizerskem in lasni-

čarskem obrtu povikšajo.

Minimalne cene za vse vrste postrežbe bodo v vsaki posamezni brivnici razvidne. — Razglas stopi v veljavo s 1. aprilom.

264 (5—4)

Dunajska borza.

Dné 28. marca.

Skupni državni dolg v notah	99.40
Skupni državni dolg v srebru	99.15
Avstrijska zlata renta 4%	98.20
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	99.50
Ogerska zlata renta 4%	97.15
Ogerska kronska renta 4%, 200	93.45
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	127.50
Kreditne delnice, 160 gld.	235.60
London vista	242.90
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. vej	118.60

Dné 27. marca.

20 mark	23.72
20 frankov (napoleonor)	19.27
Italijanski bankovci	90.20
C. kr. cekini	11.38
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gld.	164—
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	160—
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	200.60
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95.70
Tisne srečke 4%, 100 gld.	141.40
Dunavske vravnave srečke 5%	255.75

Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	108.—
Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	95.60
Prioritetne obveznice državne železnice	87.50
južne železnice 3%	70.—
južne železnice 5%	99.—
dolenjskih železnic 4%	99.25
Kreditne srečke, 100 gld.	396.—
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	335.—
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	42.50
Ogerskega	22.—
Budimpešt. bazilika-srečke, 5 gld.	13.20
Rudolfove srečke, 10 gld.	65.—

Salmove srečke, 40 gld.	172.50
St. Genois srečke, 40 gld.	181.—
Waldsteinove srečke, 20 gld.	178.—
Ljubljanske srečke	50.—
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	124.50
Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	292.50
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	79.—
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	25.30
Splošna avstrijska stavbinska družba	97.50
Montanska družba avstr. plan.	260.95
Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	324.—
Papirnih rubljev 100	255.75

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako žrebanje. Kulantida izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„M E R C U R“
l. Wallzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnice.